

[Kirkegaard.]

kunne jeg i høj grad ønske, at dette princip, som jeg anser for et rigtigt princip, blev udvidet til at omfatte en større del af landbrugets faste udgifter. Jeg tænker her på de store faste lån. Princippet er rigtigt af den grund, at en lettelse til landbruget givet under den form ikke kan kapitaliseres af den tilfældige skødehaver, eller kun i ganske ringe grad. Der er her tale om en langtidsforanstaltning, som også kommer næste slægtled og kommende generationer til gode.

Til orientering både for det ærede medlem hr. Thisted Knudsen, som ikke kunne lide dette tilskud, og for de af folketingets medlemmer, som ikke kender landbrugets forhold indefra tror jeg det vil være nyttigt ved denne lejlighed at sige et par enkelte ord om, hvordan man netop inden for landbruget kapitaliserer værdierne i ganske særlig grad ved generationsskiftet. Når en landejendom skal sælges, er der altid, i hvert fald for tiden, en køber, der vil give, jeg tror op til 50 pct. mere end ejendommens brugsværdi, det vil altså sige mere, end ejendommen kan forrente i den stand, den er i. Hvis man køber en ejendom, må man betale ikke bare, hvad den er værd, men hvad den kan blive værd i en dygtig mands besiddelse. Ved enhver handel kapitaliseres de seneste års fremskridt sammen med de fremskridt, man venter i de nærmest følgende år. Sælgeren tager fortjenesten, og køberen står tilbage med store forpligtelser, pligt til at betale renter og afdrag og pligt til at betale skatter, også de faste skatter, som enhver fornuftig køber ved vil stige sammen med andre skatter og i øvrigt sammen med pengeforringelsen. På den måde, jeg her har skildret, bliver enhver ny ejer forpligtet med ydelser, som efter min mening kun de allerdygtigste kan klare på en rimelig måde.

Sådan går det til ved generationsskiftet, og jeg mener ikke at have uret, når jeg hævder, at det er lidt for strenge vilkår, vi giver den unge generation af landmænd, som skal afløse os. Bare et lille tilbageslag i de økonomiske konjunkturer, så er et sådant par unge mennesker automatisk i økonomiske vanskeligheder, medens vi gamle, der har haft skøde på en gård i en årække, naturligvis tåler det første skrub,

og gjorde vi ikke det, var vi faktisk for ringe. Således som jeg her har nævnt det, handlede vi for 25 år siden, og sådan handler vi i dag på vilkår, som enhver er fuldt ud på det rene med ikke kan klares med en 8 timers arbejdsdag. Hvis ikke man er villig til at gå ind i en 12-14 timers arbejdsdag, er jeg tilbøjelig til at tro, at man hellere må gå over til et andet erhverv.

Således som jeg her har nævnt det, er vilkårene i de første 5-10 år for de unge landmænd, fordi vi kapitaliserer værdierne, og derfor er jeg ganske uenig med det ærede medlem hr. Thisted Knudsen i de betragtninger, han fremsatte. Vi omsætter som nævnt landbrugsejendomme på det fuldkomne frie marked, hvor der ikke findes prisaftaler, ikke monopoldannelser, men absolut fri konkurrence og absolut fri prisdannelse. Det er i og for sig ikke noget, vi landmænd kan bebrejde andre, det er vi nødt til selv at tage ansvaret for.

I hverdagen går det således, at når et par unge mennesker overtager en gård til dagens pris, siger de gamle normalt: nu er det for galt, nu er priserne blevet for store; nu binder vi de unge mennesker for hårdt! Men ungdommen af i dag er dygtig og klarer sig normalt ikke ringe. Når der så f. eks. er gået 5 år og det går ganske godt, siger man: ja, det går godt; men de fik også den ejendom til en passende pris. Og når der er gået 10 år og de unge mennesker er begyndt at samle formue, ja, så lyder det omtrent sådan: de mennesker kan jo sagtens, for de gav næsten ingenting for den ejendom!

Jeg nævner det, fordi det ærede medlem hr. Thisted Knudsen nu påstod, at landbruget lever af at producere og ikke af at sælge. Jeg tror ikke, det ærede medlem har forstået problemet fuldt ud, sådan som det er ude i landbruget. Jeg kan fortælle det ærede medlem, at vi lever af begge dele. Vi lever af et lille produktionsudbytte samt af en gevinst ved værdistigning; de to ting sammenlagt gør det muligt for en landmand at eksistere. Men det ville være uhyre gavnligt for den unge generation, om vi ikke kapitaliserede værdierne så stærkt, som vi gør, og derfor har jeg fremsat denne bemærkning dels til orientering for det ærede medlem hr. Thisted Knudsen, dels til orientering for de medlemmer af tinget, som ikke kender